

ЗВАНИЧНИ ЧАСОПИС СТУДЕНАТА ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

ПОЛИТИКОЛОГ

*Нарушавање еколошке
равнотеже на планини Баба*

*Два узбудљива дана у
Сарајеву - међународна
конференција South East Media Forum*

*Београд на листи
најзагађенијих градова света*

*Реформа пријемног испита и
програма на Факултету
политичких наука*

 [politikolog.fpn](https://www.instagram.com/politikolog.fpn)

 Časopis Politikolog

 casopis.politikolog@gmail.com

Број: децембар 2022. године

РЕЧ УРЕДНИКА

„Нова година куца на вратима. Чаше горе сви, чаше горе сви!“

Новогодишњи празници су време окупљања пријатеља и породице. Период славља. Студентима су кратко опуштање пред испитни рок. Тада се склупчамо испод ћебета, пијемо чај или кувано вино и гледамо новогодишње филмове са пријатељима и породицом.

Ове године наша редакција је доживела велике промене. После дуге пандемијске паузе, у 2022. години објавили смо нови број. Цела редакција са великим поносом показује тај нови број. Упркос свим потешкоћама које су нас задесиле, неке вребајући иза ћошка, а неке анфас, успели смо да заједничким снагама склопимо децембарски, новогодишњи број који тренутно читате.

Политиколог је доживео нови почетак. Нека и вама 2023. година буде година за нове почетке, нове (и старе) љубави, нове успоне, али и падове које ћете пребродити.

Редакција Политиколога вам жели срећне празнике!

*Ур. Јована Стевановић и
зам. ур. Милица Радојковић*

Импресум:

Главни и одговорни уредник: Јована Стевановић
Заменик главног и одговорног уредника: Милица Радојковић

Редакција: Марија Благојевић, Николина Селенић, Сара Новаков, Алекса Прелић, Јелена Чоловић, Уна Јовановић, Софија Паројчић, Аника Бечки, Тамара Обрадовић, Оливера Савић, Тијана Катић, Исидора Живковић.

Ментор редакције: доц. др Лидија Мирков

САДРЖАЈ

ТЕМА БРОЈА

Ваздух у главном граду опасан за осетљиве групе грађана	1
Нарушавање еколошке равнотеже на планини Баба	1

ПОЛИТИЧКЕ СТРАНЕ

Човек који не зна своје порекло живи бесловесно ..	5
Београде, Београде	13
Политички ретровизор	13
Лондонски мост је пао, моја лепа госпо	15

СТУДЕНТСКИ СЕРВИС

Поскупљује смештај и исхрана у студентским домовима	12
Све о студирању у иностранству	14
Студентски поглед на промене које су задесиле бруцоше	16

У ЖУРБИ

Злочин против човечанства се не заборавља, а против природе?	18
Моћ рањивости	19
Прва дама фотографије у Србији	20

СПОРТ ПОИНТ

Орлови рано лете	21
------------------------	----

ВАЗДУХ У ГЛАВНОМ ГРАДУ ОПАСАН ЗА ОСЕТЉИВЕ ГРУПЕ ГРАЂАНА

Загађеност ваздуха у Београду, протеклих неколико недеља је повишена. Главни град Србије налази се сваког дана на врху листа најзагађенијих градова света. Грађани сматрају да су велике компаније и грејна сезона разлози лошег квалитета ваздуха.

Аутор: Тамара Обрадовић

Извор загађења су, осим претпостављених фабрика и аутомобила, и становници града – својим метаболичким процесима, као и алергени биљног порекла (полен) и многи други.

„Загађење ваздуха у Београду зависи од количине загађујућих материја које се испуштају у ваздух, али и од временских прилика које утичу на «понашање» загађујућих материја. Ваздух у Београду, као и у осталим градовима у Србији, највише се загађује сагоревањем енергената који се користе за грејање, тј. из индивидуалних и колективних ложишта које користе гориво ложијег квалитета, пре свега угаљ и мазут и из топлана које раде на мазут или слична горива”, каже Иван Новковић, професор Географског факултета.

Ван грејне сезоне, ваздух у Београду је квалитетнији, али и тада постоји саобраћај и депоније који учествују у загађењу.

„Проблем потиче од великог броја возила на улицама и честих застоја, али и од старости возила чији мотори нису рађени по новијим стандардима, који су знатно смањили количину загађења која долази из возила. Овај проблем је последица непостојања бољег система масовног транспорта путника (нпр. метроа).

Major city	US AQI
1 Belgrade, Serbia	193
2 Lahore, Pakistan	169
3 Zagreb, Croatia	161
4 Mumbai, India	161
5 Krakow, Poland	142
6 Bishkek, Kyrgyzstan	134

Велики загађивач је и авиосообраћај. Треба напоменути и да је значајан загађивач и комунални отпад, највише депонија у Винчи, где се лети услед самозапаљења отпада на високим температурама ослобађају велике количине загађујућих материја које су изузетно штетне и опасне (канцерогене и мутагене)”, додао је Новковић.

Због нездравог окружења, грађани потписују петиције и организују протесте јер људи не могу више излазити ван куће без маске. Масовно се траже апарати за пречишћавање ваздуха, а већина становништва то не може приуштити.

Ана Самарџић, интерниста на одељењу пулмологије каже да и људи који немају хроничних обољења могу осетити последице загађења, као што су појачан кашаљ, сузење очију и отежано дисање.

„Загађење лоше утиче на дисајне органе јер се честице задржавају и уништавају паренхим. Најугроженији су хронични болесници, поготово астматичари”, каже Самарџићева.

Експлоатација каменолома на планини Баба

НАРУШАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ РАВНОТЕЖЕ НА ПЛАНИНИ БАБА

Експлоатацију кречњака инвеститор започео без ПДР-а (План детаљне регулације), а законска решења која су донесена нису била усаглашена, па су од почетка радови били спорни

Аутор: Оливера Савић

Отварање каменолома у подножју планине Баба, мештанима села Плана и Лешје донело је бројне проблеме. Нарушена имовина људи, проблем водоснабдевања, уништена путна инфраструктура, угрожен биодиверзитет овог подручја, а слобода њиховог живљења доведена у питање. Ово су неки од проблема насталих експлоатацијом каменолома. Међу бројним мештанима који се суочавају са овим проблемима је и Драгослав Милошевић из Лешја. Његова породична кућа је од прејаких детонација и претоварених

камиона највише оштећена. Живот у тој кући је небезбедан. „Како издржати зиму, велика хладноћа, рупе у зиду, кућа се теже греје, истиче Драгослав. Моја породица више нема спокоја, стрепимо да нам се не уруши кров и угрози нам животе“. Улагање у породичну тековину је резултат напорног и тешког сеоског живота. Бахатост и несавесност појединца нарушава породични мир и човека доводи на ивицу егзистенције. Сваким даном проблеми су били већи, Драгослав се обраћао надлежним институцијама, које нису реаговале. „Немамо никакву подршку, комисија изашла, направила записник, али од тада ништа, објашњава Драгослав. Ова кућа није за поправку, треба нова да се гради. Доживео сам стрес и здравље ми је нарушено“.

Велики број мештана дели сличну судбину са Драгославом. Бројне су куће у којима живот није сигуран. Санација и поправка захтева велика материјална улагања. Нарушавање њихове имовине је последица воље појединаца ради остваривања приватних интереса и материјалног профита. Забринутост ових људи је велика; како се даље борити са овим проблемом, како разумети људску безобзирност да неке униште дом? Овим људима су повређена основна људска права, а пре свега: право на уживање дома и имовине, право на информисаност о стању животне средине и ризицима у њој. Уобичајен сеоски живот ових људи задесиле су бројне невоље: машине, камиони, детонације. Слобода живљења за ове људе нема алтернативу. Она им је одузета и то непоштовањем законске регулативе надлежних институција, које се нису укључиле у решавање насталих проблема. Од стандардног једноставног живота, нашли су се у неизвесности која већ дуже траје. Њихов задатак је борба за успостављање правних норми које би регулисале експлоатацију каменолома. Колика је људска небрига за животну средину прешла све границе, показује чињеница да је извођач радова експлоатацију вршио иако није донесен План детаљне регулације.

ПРИТИСКОМ ДО ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ

Еколошки покрет Одбранимо планину Бабу, Плану и Лешје иницирао је вишедневну блокаду путева у тренутку када нису имали другог решења, прекидајући транспорт тешких камиона, што је изазвало прекид експлоатације на самом радном пољу. Борећи се против нелегалне експлоатације каменолома организовали су даноноћне барикаде, одрицали се нормалног живота са заједничким циљем да сачувају село и људе у њему. Иако је упорност ових људи у заштити природног подручја велика, постоји сумња и бојазност да се експлоатација настави с обзиром на све већи притисак који државни органи врше како би постигли одређени договор. Притисак представника Коридора Србије на мештане је све интензивнији, па су иницирани састанци коме су присуствовали актери ових проблема, како би понудили одређене бенефите мештанима и како они наводе уз мању штету наставили даљу експлоатацију кречњака. Оправданост наставак експлоатације представници Коридора Србије објашњавају чињеницом да је камен са овог локалитета одличног квалитета и да је само такав камен потребан за изградњу дела ауто-пута Моравског коридора Појате-Крушевац. Да су и једни и други остали при свом ставу потврђено је на последњем састанку одржаном у Манастиру Лешје. Мештани су сагласни да је изградња ауто-пута од националног инте-

реса и да је треба наставити, али локацију каменолома изабрати на простору где се не угрожавају људи и њихова имовина, при чему би утицај на животну средину био минималан. Председник месне заједнице Плана Драган Ристић са осталим члановима организације залаже се за подношење захтева да планина Баба добије статус заштићеног подручја, како би се спречило даље угрожавање исте. „Ово природно подручје које обилује историјско-религијским и еколошким вредностима је већ нарушено, зато га треба што пре заштити“, истиче Ристић

ЕКСПЛОАТАЦИЈА БЕЗ НАЈАВЕ

Еколошки покрет Одбранимо планину Бабу, Плану Припремни радови за почетак експлоатације на кречњачком копу Лешје започели су средином марта 2020. године и то у периоду када је било забрањено окупљање више од две особе услед проглашења ванредног стања. О почетку радова мештани нису били обавештени, њихово кретање је било ограничено, па је и проблем у коме су се нашли био све већи. Извођач радова Крушевац пут на челу са власником Бранком Милковићем креће са сечом шума у прилазним парцелама, како би омогућио приступ експлоатационом пољу. Сама експлоатација и интензивно минирање експлоатационог поља започиње у марту 2021. године када је званично рудник отворен за потребе изградње дела ауто-пута Моравског коридора. Просторним планом општине Параћин није предвиђено отварање каменолома на површинском копу Лешје, па се од самог старта види велики недостатак и непоштовање правне регулативе.

Просторни план предвиђа да се планина Баба и њено окружење прогласе заштићеним подручјем, а да на месту каменолома не постоје услови за експлоатацију кречњака, јер се ова област у поменутом плану води као шума и шумско земљиште.

Близина рудника овим селима и све интензивнији радови, код мештана су изазвали огорчење и забринутост за даља дешавања, што је довело до иницијативе да се окупе у једној организацији Одбранимо планину Бабу, Плану и Лешје, како би упознали ширу друштвену јавност о проблему у коме су се нашли.

ТУЖАН ПРИЗОР ПОСЕЧЕНИХ ШУМА

Експлоатација је подразумевала сечу шума ка приступу радном подручју каменолома. Сеча шума коју је започео извођач радова није била законски регулисана, јер исти није обавестио ЈП Србија шуме за издавање дозволе и жигосање стабала која су планирана за сечу. Издавањем дозволе и жигосањем стабала регулисала би се планска сеча само обележеног дрвећа, чиме би се спречила потпуна сеча шуме коју је инвеститор извео. Многи власници шумских парцела, међу којима је и активисткиња еколошког покрета Одбранимо планину Бабу, Плану и Лешје Јадранка Сибиновић, нису добили информацију о сечи њихових приватних шума, па је тако насилно одузета њихова имовина. „Извођач радова се бахато понашао, док су његови радници редом секли шумске парцеле“, истиче Јадранка. Столетна стабла падала су под звуком моторних тестера, остављајући за собом пустош. Ако је једна шума настајала деценијама,

а нестала у једном дану, онда се поставља питање; Каква је људска свест, а и савест да одреда посеку 50 ари шуме? Када од природе узимамо максимално, онда нам она узвраћа вишеструко негативно, а тада страдају сва жива бића, укључујући и човека. Од природе узми онолико колико она сама може да надокнади.

НЕУСАГЛАШЕНОСТ ЗАКОНСКИХ АКТА

Законском регулативом се регулишу бројни процеси, па и експлоатација природних добара подразумева примену законских прописа. Примена истих све више мањка, а примат заузимају моћни и бахати људи. План детаљне регулације је први у низу докумената којим се регулише било каква градња и промена инфраструктуре, па тако је и експлоатација каменолома на површинском копу Лешје код Параћина захтевала израду овог документа. Како је израда ПДР-а у складу са просторним планом општине, који не прописује изградњу каменолома на овој локацији, то је промена просторног плана услов да би се усвојио овај правни акт.

Закон о планирању и изградњи (чл. 33 став 1 и чл. 53 став 1) дефинише да је План детаљне регулације правни акт нижег реда, у односу на Просторни план који је документ ширег подручја, а усклађеност ових аката „би правно регулисала“ експлоатацију кречњака.

Међутим, Министарство рударства и енергетике доноси решење којим одобрава експлоатацију кречњака као технолошко грађевинског камена, а да План детаљне регулације није ни израђен. Са друге стране, Министарство заштите животне средине у Студији о процени утицаја на животну средину, решењем доноси условну дозволу на рок од две године којом се одобрава вршење експлоатације каменолома, али да се у том периоду донесе План детаљне регулације и изгради алтернативни пут. Важење ове дозволе је у међувремену истекло, па би наставак даље експлоатације био незаконит. Жалбу, коју су мештани уложили Инспекцији заштите животне средине у Краљеву, а у вези са стањем животне средине, иста је усвојила и донела решење о престанку рада каменолома. Незадовољан донетим решењем, извођач радова Крушевац пут наставља даљу експлоатацију незаконитим поступањем. Колико се види неусаглашеност министарстава у доношењу решења показује и пример да Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у свом решењу наводи да Информација о локацији није у складу са просторним планом општине Параћин и да је за отварање каменолома потребна промена просторног плана.

Министарству заштите животне средине је упућена молба да појасни како је извођач радова наставио са експлоатацијом и поред писмене забране, али се дато министарство није огласило. Предузеће Крушевац пут се у више наврата уздржало од изјашњавања на постојећу ситуацију.

Дешавања која дуже време потресају мештане села Плана и Лешје, али и ширу околину прате и општински органи општине Параћин. Како наводи члан Општинског већа Небојша Симић експлоатацију треба наставити. „И поред добре намере општинских органа да учествују у решавању овог проблема, сматрам да је даља експлоатација кречњака у надлежности републичких органа и одређених министарстава, а све у циљу наставка изградње ауто-пута“, наглашава Симић.

Председник општине Параћин Владимир Милићевић и директор Коридора Србије Александар Антић константно покушавају да приволе мештане за постизање договора. Предлоге који су представници Коридора Србије понудили мештанима јесте да експлоатација траје годину дана и за то време би се изградио алтернативни пут; при чему би након завршетка експлоатације мештани добили 15 милиона рудне ренте, обновљену путну инфраструктуру кроз села Плана и Лешје, потпуну рекултивацију терена и усвајање процедуре заштићене области. Мештани остају при томе да никакве предлогерешења не прихватају, а један од активиста еколошког покрета Одбранимо планину Бабу, Плану и Лешје, Зоран Јовановић мишљења је да су људи у оваквим ситуацијама јединствени. „Решење овог проблема видимо у потпуном престанку експлоатације кречњака, а нарушену равнотежу пустимо природи да обнови“, истиче Јовановић.

Из изложеног се може констатовати да је непоступање надлежних институција у оквиру законских решења изазвало све веће проблеме, а самим тим и притисак на мештане који сада врше државни органи.

„ВРЕЛО“ИЗВОР ЖИВОТА ВРЕДАН

Изнад манастира Лешје налази се извор чисте пијаће воде „Врело“ из кога се напајају како сестринство манастира, тако и мештани овог села који воду добијају природним путем. Приликом израде Студије о утицају на животну средину, нису анализирани водотокови и изворишта, па је овај аспект угрожености животне средине везан за експлоатацију камена остао отворен. Сестринство манастира Лешје поднело је захтев Центру

за недеструктивна тестирања и геофизику Београд да се изврши испитивање у зони изворишта. Геофизичко истраживање је вршено у циљу дефинисања геолошке грађе терена и одређивања правца циркулације подземних вода у зони изворишта. Према извештају о изведеним мултипараметарским геофизичким истраживањима у зони извора (Врело) у близини манастира Лешје, анализа показује да су зоне јужно и југоисточно од изворишта пресудне за стабилност подземног тока и издашност извора Врело. Из тог разлога, било каква евентуална индустријска делатност јужно и југоисточно од изворишта угрозила би водоснабдевање и утицала на квалитет воде. У закључку ове анализе професор доктор Дејан Вучковић наводи да је од изузетне важности заштити извориште од свих биолошких, хемијских и механичких деградирајућих утицаја, јер нису уочени заштитни повлатни слојеви. Сачувати изворску чисту воду морална је обавеза ових мештана, јер овај природни ресурс нема цену. Проблем недостатка чисте пијаће воде је све присутнији у Србији, па би свако извориште требало сачувати као драгоцену благо од општег друштвеног интереса. Ако се овом сада не приступи одговорно, сваки следећи корак може бити узалудан, а дефицит чисте пијаће воде све већи.

ЕКОЛОШКА БОРБА

Аспект еколошке заштите животне средине подразумева очување биљног и животињског света, и њихових природних станишта. Шума су плућа ове земље, а њиховом заштитом сачувао би се квалитетан ваздух и разноврстан биодиверзитет. Цивилизација угрожава биодиверзитет. Развој индустрије и технологије изискује све већу потребу за природним ресурсима, које природа не може да надокнади. Последице су неповратне. Планина Баба је средиште природних и културних добара Источне Србије, а како наводи мештанин села Лешје Милош Јовановић најважнији задатак је сачувати их. „Биодиверзитет ове планине је веома разноврстан и броји 101 врсту, међу којима су и две врсте балканских ендемита, истиче Јовановић. Храстови, букве, сова ушара, сиви соко, орао брадан само су неке од врста, које би нестале са овог подручја уколико би се експлоатација наставила, а њихова станишта тиме угрозила“.

Овај аспект заштите биодиверзитета и природних подручја има оправданост и када је у питању стратешки задатак наше земље на путу ка ЕУ. На недавно одржаној конференцији пројекта „ЕУ за Натуру 2000“ у Србији, дефинитивно је потврђено да ће биодиверзитет Србије бити део мреже „Натура 2000“ која се сматра највећом мрежом заштићених подручја на свету. Забрињава чињеница да Србија има свега 7% заштићених подручја, што је веома мало, а да уништавање истих се непрекидно врши непоштовањем законске регулативе. На поменутој конференцији одржаној у Београду (25.11.2021.), вођа пројекта „Натура 2000“ Ана Ињиго истакла је да се ЕУ обавезује да ће проширити мрежу заштићених подручја на најмање 30% територије Србије.

Планина Баба је стециште значајних историјско-религијских знаменитости. На самом врху планине су остаци средњовековног града Петруса, док се на обронцима ове планине налази манастир Лешје из 14. века, те би експлоатација каменолома довела до њиховог угрожавања.

Историјско-религијски значај Петрушке области има своје корене у далекој прошлости када је ова област називана Петрушком Светом Гором, а богатство су чинили манастири и цркве. Петрушка област се данас налази под заштитом Републике Србије, као споменик културе од великог значаја.

У данашњем савременом свету брзог темпа живота, људска свест и савест као да губи корак са природом. Сваки појединац мора дати свој допринос овој тешкој и непрекидној еколошкој борби.

И ПРИРОДА ИМА СВОЈЕ ЗАКОНЕ

Земља Србија обилује богатством природних добара (руде, минерали, вода, биодиверзитет). Чување, искоришћавање и заштита природних добара су јасно законом регулисани. Потребе савременог човека захтевају све већу експлоатацију природних добара. Често она нема своје оправдање. Примена и поштовање законских прописа регулисала би бројне спорне локације којих је у Србији све више. Неке од њих су: каменолом на планини Баба, мини-хидроелектране, експлоатација руде бакра, литијума, злата и друго. Превише висока цена технолошког развоја оставља трајне последице. Свесни последица које ће каменолом оставити и за будуће генерације, мештани села Плана и Лешје одлучни су да борбу треба наставити. Потпун прекид експлоатације на овој локацији једино је решење. Борба је мукотрпна, али нема алтернативе. Јединствени су мештани; од пољопривредника, преко лекара, дјака, студената. Упорност је утолико већа што је непоступање надлежних органа, неусаглашеност законских прописа довољан доказ да је експлоатација започета без ваљане законске регулативе. Чињеница да ГДР (План детаљне

регулације), као основни документ у пројектовању грађевинских радова не постоји, самим тим извођење радова нема законских основа. Притисак државних институција, укључујући представнике Коридора Србије на мештане је све већи и може представљати препреку за наставак ове неисцрпне борбе. Мештанима је јасно да ће простор након експлоатације бити непоправљив, а последице далекосежне. Овакви и слични проблеми са којима се свакодневно сусрећемо упозоравају нас да је морална и људска обавеза сваког од нас да својим ангажовањем даје допринос еколошкој заштити природе.

Промоција књиге Историја српске политичке мисли – нови век

ЧОВЕК КОЈИ НЕ ЗНА СВОЈЕ ПОРЕКЛО ЖИВИ БЕСЛОВЕСНО: О ЗНАЧАЈУ ИСТОРИЈЕ КАО НАШЕГ ПОЛИТИЧКОГ ОБРАСЦА

„Ми нисми мали, али смо малобројан народ. Све малобројнији. Али и тако малобројни желимо да живимо и да очувамо своју веру, свој идентитет и традицију да бисмо били оно што јесмо” речи су аутора књиге Драгана Симеуновића.

Аутор: Милица Радојковић

Промоција књиге „Историја српске политичке мисли – нови век“ проф. др Драгана Симеуновића одржана је 1. децембра на Факултету политичких наука.

Промоцију је отворио декан Факултета политичких наука проф. др Драган Симић, а о значају дела говорили су академици проф. др Љубодрог Димић, проф. др Никола Поповић и проф. др Славенко Терзић, као и аутор.

Гости на свечаном представљању књиге били су и Његова светост патријарх Порфирије, генерали, професори и, како аутор каже, најважнији гости – студенти.

Аутор у овој књизи расветљава дело тридесет и седам историјских личности. У питању су приче о људима који се памте по своме делу које им је дало простора да уђу у ову монографију. Кључна запитаност аутора јесте колико нам траје памћење о личностима које су задужиле српску политику и културу, додајући да књиге оваквог типа враћају такве личности из заборава и представљају их на посебан начин, сматра академик Љубодрог Димић. „То је истовремено и један мали тест о људима који су мисаони, који су одани перу, али и оружју и тако остављају свој траг у историји. Људима који су спремни да попуњавају постојеће цивилизацијске празнине на овом простору, а при том су им намењени неки нижи спратови историје у којима су осуђени на забрав”, рекао је академик Димић.

Академик Никола Поповић цени да је тема књиге комплексна јер се распростире на неколико векова, а да ће као таква бити вечно актуелна. Сама књига није стандардна научна монографија, редован производ сваке историографије, већ је резултат коришћења оригиналног метода изучавања биографија тридесет и седам истакнутих историјских делатника на пољу политике, рата, дипломатије, науке. Циљ је био описивање њиховог политичког средо. „Постоји извесна закономерност да сваки нараштај жели да оствари сопствени увид у своју прошлост“, сматра академик Поповић.

Академик Терзић је указао на то да је, после књиге Васе Чубриловића, ово прва велика успешна научна синтеза која се бави развитком политичке мисли код Срба. Аутор је историју политичке мисли смештио у шире балканске и европске оквире који као општи оквири доприносе разумевању наше историје. Кроз све портрете стално прожимају два метода у остварењу наших наших главних политичких великана. Један би био радикално-револуционарни, а други просветно-културни. „Првом припада Карађорђе и његов програм да се једним општим покретом српског народа створи створи моћна српска држава. Други правац припада онима који су сматрали да ми наше циљеве можемо поузданије дугорочније и темељније остварити постепеним, мудрим и стрпљивим културно-просветним радом, чији је главни заговорник Стојан Новаковић”, објашњава проф. Терзић.

На крају свих излагања, аутор књиге академик проф. др Драган Симеуновић објаснио је како је инспирацију за дело добио још као асистент на усавршавању у Холандији водећи се идејом да се у креирању политике ништа не може разумети ако се не проучава историја политичке мисли. Он сматра да нам познавање идеја и политичких процеса омогућава да не почињемо стално испочетка и да не правимо исте грешке. Аутор истиче

БЕОГРАДЕ, БЕОГРАДЕ

Аутор: Јована Стевановић

како код развијенијих постоји потреба за проучавањем домаћих теоретичара, док је млада политиколошка наука окренута изучавању страних узора.

„Код нас је све за шта се каже да је српско и што мирише на национално – забрањено. Свима су дозвољени национализми осим нама. Само зато што српски национализам мирише на руски, што се одмах узима као нешто непожељно. То није била моја намера. Више сам имао просветитељску намеру, да упутим студенте у оно што је вредно. Лепо је изучавати мисао Томе Аквинског, али ја сам и у мисли Данила II спознао велику вредност“, казао је проф. др Симеуновић.

„Историја српске политичке мисли – нови век је вредна научна монографија и капитално дело др Драгана Симеуновића, редовног професора Факултета политичких наука Универзитета у Београду и иностраног члана Академије наука и умјетности Републике Српске. Књига је објављена са благословом покојног партијарха Иринеја, који је у уводном слову истакао њен значај. Како је писана више од четрдесет година, објављена је у свечаном тврдо корићеном издању специфичних димензија. „Књига је крајње грандиозна. Обим је 587 страна, тежина књиге је 5 или 6 килограма. Њено читање на отоману или у кревету је отежано“, духовито је приметио академик Поповић.

Аутору и говорницима једина мана књиге је, како су у шали рекли, управо та волуминозност, што студенту није лако да је чита у превозу, код куће или на факултету. Зато је у припреми и стандардно (нешто јефтиније) издање са меким повезом – приступачније за студенте, којима је књига првенствено и намењена.

Александар Шапић, као некадашњи врхунски спортиста, тактички је однео победу у утакмици за место градоначелника Београда. Када је унапредио свој статус из председника општине Нови Београд, изразио је жељу да цео град направи чистијим, бољим местом за живот које има решен проблем јавног превоза, а где у ваздуху лебди кисеоник уместо смога.

Да ли је Шапић заправо део СПАС-а за Београд?

Шапић је на месту градоначелника заменио Зорана Радојичића, кога смо ретко виђали у медијима с обзиром на то да је углавном о пројектима и дешавањима током протекле четири године извештавао тадашњи заменик градоначелника Горан Весић.

Шапић је у једној изјави рекао да ће крајем августа објавити „План за стабилизацију Града Београда“ и да у свом тиму не види места за бившег заменика градоначелника, апсолутно несвестан да му Весићмобил може послужити као нека врста хитне помоћи, у случају интервенција, када у одређеном делу града настану потенцијални проблеми.

У разговору са медијима Александар Шапић рекао је и да ће доћи до филтрирања кадра унутар самог кабинета у односу на то ко добро ради посао, што нас доводи до избора новог градског менаџера Мирослава Чучковића, кога се многи сећају као једног од одговорних за лошу реакцију на поплаве у Обреновцу 2014. године.

Сматра се да Чучковић, као тадашњи председник Општине Обреновац, није благовремено реаговао на упозорења о брзом налету велике количине воде, а припадници опозиције су имплицирали да је, како би се ‘опрао’ од грешке, учланио у владајућу странку.

Нови градоначелник преузео је фотељу у веома специфичним околностима. Према његовим речима, профит јавних предузећа у Београду 2016. године био је 11,5 милијарди евра, док за 2022. годину износи 4,5 милијарде и првобитан циљ је да финансијски статус јавних предузећа врати на ниво од пре четири године, што чини да се запитамо да ли је Београд, барем што се тиче јавних предузећа, уместо економског тигра протекле четири године био неки мали тигрић који тек треба да се развија.

ПОЛИТИЧКИ РЕТРОВИЗОР

**Људи су склони да
заборављају. За вођење полити-
ке нема горег од заборав**

Аутор: Милица Радојковић

Почетак рата у Украјини – 24. фебруар

Русија је крајем фебруара започела војну инвазију на Украјину. Рат је започео одобравањем руског председника Владимира Путина специјалне војне операције након чега су почеле експлозије у Кијеву, Одеси, Харкову и Мариупољу. Русија је, непосредно пре почетка рата, признала самопроглашене републике Доњецк и Луганск, што је искоришћено и као један од повода за сукоб. Највеће борбе одиграле су се управо у ове две области, затим у Херсону, коју су контролисали и Руси и Украјинци, и у Запорожју, где су се водиле борбе око нуклеарне електране. Уједињење нације одмах су резолуцијом осудиле напад на Украјину и велики број земаља је увео економске и политичке санкције Русији и Белорусији. Србија је потписала резолуцију, али за сада није увела санкције. Као последице рата остају инфлација у целом свету, енергетска криза у Европи и ратне избеглице. Више од 15.000 људи нестало је током рата у Украјини, док се број жртава на обе стране тешко може проценити.

Такође, Шапић је медијима представио информацију да само 15% Београђана плаћа градски превоз, а 100% њих је незадовољно услугом градског превоза, што је један од горућих проблема.

Решење за овај проблем, представио је у октобру, додавши да је јавни превоз „рак рана“ града и да би желео да крене у решавање круцијалних проблема. Наиме, Шапић је за ТВ Прва рекао да ће одлуком скупштине Града Београда од сада аутобуси бити црвене боје и да ћемо ускоро видети 100 нових аутобуса који иду на гас како се возе београдским улицама. Додао је и да ће град покушати да аутобусе учини чистијим и фреквентнијим оценивши да ће грађани уколико то препознају, почети чешће да плаћају карте. Да ли ће нови градоначелник успети да реши проблеме које је затекао ступивши на нову функцију време ће показати, а нама остаје да видимо како планира да води цео град, у односу на претходни мандат, када је водио само једну, додуше највећу, од 17 београдских општина.

Редакција Политиколога је у више наврата покушала да закаже интервју са новим градоначелником, али је служба градоначелника то одлагала до закључења овог броја. У нади да ће новинарска упорност и стрпљење омогућити читаоцима Политиколога интервју са градоначелником, настављамо да истражујемо о томе шта се мења у главном граду.

Избори за председника и парламент у Србији – 3. април

Одржани почетком априла били су истовремено избори и за председника Србије, као и за парламент. На изборима је највише гласова освојила коалиција око СНС, затим коалиција Уједињени за победу Србије, СПС. Мандате су добиле и мање странке попут коалиције Нада, Морамо, затим Заветници, Двери и ПОКС. Дан избора био је напет. На бирачким местима претучени су посланик СНС Братислав Југовић и вођа Покрета слободних грађана Павле Грбовић. Дошло до

изборних нерегуларности на више бирачких места, тзв. бугарских возова. Некада су нека бирачка места одбила да сарађују са посматрачима избора, а застрашивање и куповина гласова утицали су на резултате избора, како кажу независни посматрачи, као и да процес регистрације бирача није био транспарентан. Одмах након завршетка избора дошло је до раскола унутар друге највеће коалиције у парламенту Уједињени за победу Србије. Здравко Понош је након избора напустио коалицију и избиле су даље несугласице између коалиционих партнера Вука Јеремића и Маринике Тепић. Упркос обећању да ће бити оформљена брзо, Влада је положила заклетву тек у октобру.

Победа Макрона на председничким изборима – 22. април

Европа је помно пратила председничке изборе у Француској због страха од победе екстремне деснице у једној од најмоћнијих држава Европске уније. Емануел Макрон је, ипак, поразио десничарску противкандидаткињу Марин Ле Пен у другом кругу председничких избора у Француској. Макрон је освојио 59% гласова, док је Ле Пен добила подршку 41% одсто бирача. Овим резултатом Макрон је постао први француски председник који је освојио други мандат у последњих 20 година.

Лажне дојаве о бомбама – 16. мај

У више стотина основних и средњих школа широм Србије и Црне Горе, као и у другим установама биле су послате анонимне дојаве о постављеним бомбама. Свака дојава испоставила се лажном. Ђаци би били евакуисани, а школе су увеле мере предострожности. Никада није откривено ко је слао лажне дојаве и са којим мотивом.

Укидање права на абортус у САД на федералном нивоу – 24. ју

Једна од најконтровезнијих пресуда, Роу против Вејда, укинута је гласовима шест од девет судија Врховног суда. Она је штитила права жена на абортус широм Сједињених Држава. После њеног укидања свакој држави је остављено да одлучи хоће ли забранити право абортус и под којим условима. Укидање неприкосновеног права на абортус изазвало је велике немире активиста и затворило многе клинике.

Киза регистарских таблица на Косову и Метохији – 1. август

Влада тзв. Републике Косово је саопштила да ће 1. августа почети издавање улазно-излазних докумената за све грађане Србије који улазе на Косово, као и ступање на снагу одлуке о пререгистрацији аутомобила с акронимима градова Косова које издаје Србија. Након постављања барикади незадовољних Срба на северу КиМ и интервенције међународне заједнице, коначна одлука одложена је за 1. септембар. Никакав коначан договор није постигнут ни тада. Услед незадовољства због непоштовања Бриселског споразума дате су остав-

ке у институцијама на северу Косова и Метохије. Српска листа је организовала велико окупљање у Косовској Митровици на којој је поручено да нема предаје и да ће се борити до краја. Европска унија и САД су позивали на смиривање тензија и на разговоре за преговарачки сто. Поред посета Бриселу на којој је учествовала Србија и привремене институције у Приштини под покровитељством ЕУ, било је разговора и посета Мирослава Лајчака и разговора са челницима ЕУ и САД задужених за дијалог између Србије и привремених институција у Приштини. До споразума је дошло тако што су привремене институције у Приштини пристале да не наплаћују казне, а Србија више неће издавати таблице са ознакама КМ.

Смрт краљице Елизабете II – 8. септембар

Краљица Елизабета била је најдуговечнији Британски монарх у историји. Она је испраћана уз највеће почасте у Вестминстерској опатији и сахрањена у капели Светог Ђорђа у Виндзору. Након њене смрти њен најстарији син Чарлс постао је краљ, а његово крунисање догодиће се на пролеће наредне године.

Пробој ултрадесничара у Италији – 21. октобар

Настављајући низ у овој изборној години председница десничарске партије Браћа Италије Ђорђа Мелони именована је за прву премијерку Италије. Њена влада подршку је добила од оба дома италијанског парламента. Врло брзо се суочила са критикама због своје конзервативне политике и након одлуке Владе да се забране рејв журке које немају дозволе.

Лиз Трас била премијерка свега неколико недеља – 25. октобар

Након оставке бившег премијера Бориса Џонсона због бројних скандала и све веће непопуларности, на место партијског шефа Конзервативне партије Велике Британије изабрана је тадашња министарка спољних послова Лиз Трас. Међутим, за само 45 дана њена нова политика је гурнула земљу у још већу економску кризу. Због овога, Трас је била принуђена да оставку и место уступи Ришију Сунаку, којег је претходно победила на унутарпартијским изборима. Уједињено Краљевство је тако добило трећег премијера од последњих парламентарних избора 2019. године.

Избори за Представнички дом и Сенат – 3. новембар

На међуизборима у Сједињеним Државама Републиканска партија је обезбедила довољан број места потребних за већину у доњем дому Конгреса. Ипак, борба за Сенат је завршена, уз тесан резултат, у корист Демократа.

Терористички напад у Турској – 13. новембар

Шесторо људи је погинуло, а најмање осамдесето је рањено у терористичком нападу који се догодио у трговачкој четврти у центру Истанбула. Међу рањенима нашла се и држављанка Србије. За напад је брзо ухапшена осумњичена, пореклом из Сирије, коју су турске власти повезале са Курдском партијом. Турска је одбила да прими саучешће САД, оптужујући их за сарадњу са Курдима. Недељу дана након напада, Турска је бомбардовала Сирију и Ирак.

Протести у Кини – 26. новембар

Протести су избили у западној кинеској покрајини Шинџанг, на универзитетима у Пекингу и другим кинеским градовима. Незадовољни, демонстранти у Кини дижу се против ригорозних политика продуженог карантина због вируса корона, коју влада спроводи готово три године. Демонстранти су узвикивали паролe против Комунистичке партије Кине и позивали председника Сија Ђинпинга да поднесе оставку.

Личности које су обележиле годину

ЛОНДОНСКИ МОСТ ЈЕ ПАО, МОЈА ЛЕПА ГОСПО

Краљица Елизабета преминула је 8. септембра у својој 96. години живота. Остала је упамћена као монарх који је најдуже владао Великом Британијом.

Аутор: Милица Радојковић

Иако је њена титула без суштинске политичке моћи, не значи да је без улоге у политици. Као једна од најстаријих институција изузетно конзервативних Британаца, од успостављања парламентарне монархије, улога монарха се није мењала. Највећи утемељитељ овакве слике британских владара управо је била краљица Викторија. Међутим, како се свет развијао, институција монарха почела је да губи значај који је имала у вековима који су претходили. Модеран човек поставља питање за шта му служи неки краљ којег не може да бира и који влада доживотно.

Елизабета Александра Мери је рођена у Лондону 21. априла 1926. године, као најстарија кћерка војводе и војвоткиње од Јорка, касније краља Џорџа VI и краљице Елизабете.

Јавност није мислила да ће новорођена принцеза постати британски монарх, пошто Елизабета првобитно није била у реду за наслеђивање престола. Њен отац је постао краљ тек након абдикације свога брата, Едварда VIII, после тада незамисливе везе са разведеном глумицом Волис Симпсон.

Мала Елизабета је провела детињство и младост онако како се од принцезе то и очекивало, уз гувернанте, тудоре, све под будним оком мајке. Други светски рат дочекала је у војној униформи међу војницима, као возач и механичар. Била је прва припадница краљевске породице која је служила војску.

Врло брзо по завршетку рата, Елизабета се удаје за грчко-данског принца Филипа. Њен се муж, због ње, одрекао свог статуса принца грчке и данске, као и своје православне вере. Са њим је имала четворо деце.

Након изненадне смрти свог оца, наслеђује престо 6. фебруара 1952. године. Тиме је постала поглавар англиканске цркве, Комонвелта и краљица седам независних држава Комонвелта: Уједињеног Краљевства, Канаде, Аустралије, Новог Зеланда, Цејлона и Пакистана. Њено крунисање је било прво које је преношено на телевизији.

У периоду од седамдесет година њене владавине, Велика Британија и свет били су испуњени политичким кризама, превирањима и, уопште, великим променама. За свог века испратила је петнаест премијера Велике Британије, као и тринаест председника Сједињених Америчких Држава. Њену владавину су обележили и бројни скандали краљевске породице, од којих су најпознатији смрт принцезе Дајане и афера са Епштејновим острвом и њеним најлађим сином Ендрјуом. Осим политичких, најважније промене које је доживела биле су оне које је носило ново доба. Некадашњи Комонвелт се распадао, Британска империја је ослабила, а улога монархије постала је занемарљива.

Краљица је, међутим, успела оно што многим монарсима у Европи није пошло за руком: да одржи важност институције монарха, статус краљевске породице, као и

да реформише начин на који публика посматра круну. Од слике затвореног, луксузног и неприступачног живота какав су пре живели чланови краљевске породице, успела је да преобрази живот нове генерације наследника круне. У извесном смислу, била је реформатор монархије. Спојивши вредности савременог света са традицијом краљевине, прва је укинула примогенитуру мушке деце при наслеђивању престола. Под њеном владавином, улога монарха постала је више него пуко церемонијално поздрављање поданика са балкона за време државних празника. Чланови краљевске породице сада једнако одговарају друштву ком служе колико и самој династији. Бавећи се друштвеним и политичким питањима, али никад директно политиком, Краљица је успела да постане утемељитељ нове меке моћи британске круне.

ПОСКУПЉУЈЕ СМЕШТАЈ И ИСХРАНА У СТУДЕНТСКИМ ДОМОВИМА

Аутор: Јелена Чоловић

Крајем јула из Министарства просвете, науке и технолошког развоја саопштено је да ће у новој академској години цене станарине и оброка у мензи бити повећане. Ова вест изазвала је негативну реакцију код већине академица.

Драгана Јовановић тренутно је на мастер студијама на Факултету политичких наука. У дому живи 5 година и од прве године је на буџету. Имала је током досадашњег студирања висок просек па је добијала стипендију Министарства просвете. Истиче да је непријатно изненађена поскупљењем.

„Тренутно је инфлација висока па смо знали да ће и станарина и менза бити скупље. Међутим, оволико повећање нисмо очекивали. Цена ручка ће од првог октобра бити 120 динара, а до сада смо га плаћали 72 динара. Разлика је скоро 50 динара по једном оброку, а на месечном нивоу се накупи“, каже Јовановић.

Врста услуге	Стара цена	Цена од 1. октобра 2022.
Станарина* – дом прве категорије	1.860	2.790
Станарина* – дом друге категорије	1.430	2.150
Станарина* – дом четврте категорије	1.144	1.500
Доручак	40	56
Ручак	72	120
Вечера	59	90

*у износ станарине нису урачунати трошкови одржавања рачунарске мреже (150 динара) и телефонска претплата (280 динара) које студенти плаћају сваког месеца

Министар просвете, науке и технолошког развоја Бранко Ружић је на захтев директора студентских центара донео одлуку о повећању цена. Ружић је рекао да разуме захтеве, али да нове цене не смеју да буду претерано оптерећење породичног буџета па су захтеви само делимично прихваћени. Од Студентског центра Београд нисмо успели до закључивања овог текста да добијемо информације о томе који су тачно били њихови захтеви и колике су цене предложили.

Аутор фотографије: Ванилица

Према речима Миленка Јовановића, потпредседника Студентског парламента Универзитета у Београду за студентски стандард, првобитно негодовање студената због поскупљења се сада смирило.

„Највећи проблем је што се цене нису мењале 9 година. Нове цене су, ипак, приступачне. Мислим да би боље решење било да су мењане постепено на 3 или 4 године. Одлука о поскупљењу саопштена је неколико месеци пре него што ће ступити на снагу тако да су студенти могли да се припреме и рачунају на то“, наглашава Јовановић.

„Држава је од 2012. године до данас инвестирала у изградњу и опремање у установе студентског стандарда са око 6,8 милијарди динара.“ Бранко Ружић, министар просвете, науке и технолошког развоја

Наш саговорник истиче да су домови сада опремљенији него што су били пре па је поскупљење станарине оправдано, али да квалитет и избор хране у мензи може да буде бољи.

„Уложено је у простор, намештај, фасаду, интернет... Неке студентске собе сада имају и климу. Међутим, квалитет хране у мензи је донекле опао. То је утисак људи који живе у домовима дуже па могу да упореде стање некад и сад. Студентски центар на томе треба да поради у наредном периоду“, каже Јовановић.

НАЈАВЉЕНО ПОВЕЋАЊЕ СТУДЕНТСКИХ СТИПЕНДИЈА И КРЕДИТА

До сада је на месечном нивоу износ студентских кредита/стипендије био 8.400 динара. Према речима министра, порашће на око 13.000 наредне академске године. Такође, Доситејева стипендија је раније износила 300.000 динара на годишњем нивоу, а од ове године је повећана за 20.000.

Међутим, немају сви студенти довољно висок просек да би конкурисали за стипендију/кредит. Они су сигурно осетили ово поскупљење. Анкета коју је пре неколико година спровео портал Едукација, у којој је учествовало више од 1.000 испитаника, показала је да више од половине (54%) студената издржавају родитељи, а сваки осми повремено ради, али се ипак ослања на новчану подршку родитеља. Четвртина је рекла да раде па се на тај начин издржавају. Најмањи је број оних који могу да живе од стипендија (6 одсто).

„Повећање државне стипендије може мало да ублажи ствари, али много студената нема право на кредит или стипендију. То значи да ће многи студенти и њихови родитељи морати да се одрекну нечега да би ове трошкове покрили“, каже студенткиња Драгана Јовановић.

Како комшије брину о студентима?

Србија је повољнија од Хрватске и од Босне и Херцеговине када је реч о студентском смештају и исхрани. На пример, у Загребу је месечна цена двокреветне студентске собе прве категорије 600 куна, што би било око 9.000 динара. У Сарајеву студенти издвајају око 8.000 Динара за смештај, а један ручак им кошта близу 290 динара, док је цена вечере око 260 динара. Црногорски студенти су најбоље прошли. Станарина и оброци за 30 Дана коштају укупно око 3.500 динара.

Конкурс за стипендију и кредит Министарства просвете отворен је током октобра. У децембру излази листа добитника, али исплата почиње у јануару или фебруару. Тада им у неколико наврата буду исплаћиване по две рате и до јула најчешће исплата свих 10 рата буде завршена. То значи да академци фактички од августа до јануара следеће године не примају стипендију. Није лако распоредити тај новац на 365 дана.

Ако је за утеху, старе цене смештаја и исхране не нису мењале скоро једну деценију па академцима остаје да се надају да неће бити поновног поскупљења у скорој време.

Аутор фотографије: www.sc.rs

Два узбудљива дана у Сарајеву

УЧЕСТВОВАЊЕ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА НОВИНАРЕ ИЗ УГЛА СТУДЕНТКИЊЕ

Аутор: Аника Бечки

Мислила сам да је сулудо што сам прихватила позив за присуствовање дводневној конференцији у граду удаљеном 8 сати вожње од Београда, након које ћу исто толико дуго путовати и стићи свега пар сати пред колоквијум. Међутим, узбуђено и одушевљено сам прихватила позив, пре свега због спонтаног путовања у дивно Сарајево, али и због одличног друштва са којим сам провела феноменалних 48 сати.

Како изгледа једна конференција?

Међународна конференција *South East Media Forum* је ове године одржана у лепом Сарајеву, Босна и Херцеговина. У питању је скуп на којем се окупљају пре свега студенти новинарства, млади и старији новинари, професори новинарства и медијског права из више држава и са различитих универзитета широм овог дела Европе.

Конференција је, једном речју, динамична – за један дан и једно вече одржани су панели са преко 20 говорника из света новинарства који су причали на тему *Новинарство и политика*. Панелисти су говорили на енглеском језику, а сваком учеснику били су обезбеђени уређаји за превођење. У углу велике, беле конференцијске сале која је примила преко 200 учесника била је постављена мала, правоугаона соба у којој су се налазили преводиоци. Кажем постављена, јер је била дословно изграђена од танког материјала, са великим застакљеним прозором кроз који су се могли видети компјутери и људи испред малих, црних микрофона. Сваки учесник добио је идентификациону картицу за копчом на којој је писало да ли је одређена особа студент, професор или неко трећи. Колегинице из ПР тима нашег факултета са којима сам присуствовала конференцији и ја смо добиле по картицу на којима смо биле препознате као студенти. Носиле смо их само за време трајања панела.

Као и за време предвиђене вечере да бисмо могле јести укусну босанску храну, наравно.

Бина на којој су се људи смењивали како би говорили пред публиком била је уоквирена панорамом и фотографијама некадашњих конференција овакве врсте. Један телевизор у углу приказивао је фотографије учесника овогодишње конференције које би биле објављене на некој друштвеној мрежи са ознаком SEEMF (акроним назива конференције), и већ на првом предавању наша фотографија била је приказана пред публиком. Реч је о фотографији на којој су наше идентификационе картице, објављеној на твитер налогу ПР тима факултета.

Дискусије између панелиста биле су врло занимљиве, штавише инспиративне за рад у сфери новинарства и медија уопште. Један од панела био је на тему ратног новинарства, други се тицао истраживачког новинарства и његовог опстанка у будућности. Тема трећег панела односила се на рад медијских кућа у кризним временима, и тако даље. Говорници су поделили са публиком своје виђење датих тема, наводили сопствене примере у оквиру новинарског рада на терену и у редакцијама. У питању је прилично занимљиво искуство ових људи, а увек је корисно чути старије будуће колеге. На пример, једна старија новинарка поделила је

своје искуство у извештавању током рата, и објаснила како се овај рад умногоме разликује у данашње време у односу на раније. Некада је било потребно користити предајнике, и за време док се пошаљу информације главној редакцији, догоди се нешто ново. Самим тиме те информације губиле су на релевантности. Према њеним речима, данас свако може постати ратни новинар, потребно је само да се задеси у таквој ситуацији, као и да поседује телефон.

Такође, било је и младих новинара који су на позорници делили своје мишљење и искуство у новинарском раду. На тај начин, ова професија ми се учинила ближом, у смислу да и млади људи који тек почињу своје каријере могу за релативно кратко време постати утицајни. Иако је ова чињеница општепозната, опет је убедљивије видети их уживо, у конференцијској сали.

САРАЈЕВО – ПОЉЕ ОКО ДВОРА (ТУР.)

Дакле, у једном дану смо допутовали из Београда и присуствовали свечаном отварању конференције. Када кажем ми, мислим на још две чланице ПР тима и професора др Дејана Миленковића, нашег професора на предмету јавна управа. Професор нам је улепшао ово путовање, упутивши све нас на најбоља места за упечатљив излазак и вечерњу шетњу улицама Сарајева.

Наредног дана испратили смо оне панеле који су нам били занимљиви, а остатак дана провели у центру Сарајева. На нашу срећу, време је било одлично. Иако је било најављено да ће падати јака киша целог дана, заправо је било сунчано тако да смо шетали калдрмом Башчаршије целог дана. Односно, три сата, пошто смо већ увече нас три морале натраг у Београд.

Без обзира што смо кратко биле у граду, стигле смо обићи свашта што је Сарајево нудило. Као по обичају, у центру било је врло прометно, већ у 11 сати ујутру морале смо да избегавамо људе у пролазу како се не бисмо судариле с њима. У излогу продавница, бутика и угоститељских радњи били су изложени, као по обичају, најфинији радови продаваца како би привукли туристе да уђу у локал. Посластичарнице су дефинитивно биле најзаступљеније у центру града, а одмах иза њих иду кафићи и ђевабџинице.

Наравно, попиле смо тамошњу кафу из филџана и послужиле се ратлуком од руже. Посета Сарајева није могла проћи ни без обиласка вечне ватре, споменика на месту на којем је настала група Индекси и шетње кроз Гази Хусрев-бегов безистан. У питању је наткривени базар намењен за куповину у различитим, малим трговачким радњама. Бутици преовлађују безистаном, али могла се пронаћи и која радња са филигранским радовима. Накит од сребрних нити доминирао је улазом у безистан, а могла се уочити и сличност са истанбулским базарима.

Следеће године ће се ова конференција за медије одржати у Молдавији, макар тако је било најављено. Као и сваке године, студенти су позвани да буду учесници – пријавите се, ово је изврсна прилика за путовање и упознавање са новинарима из Европе!

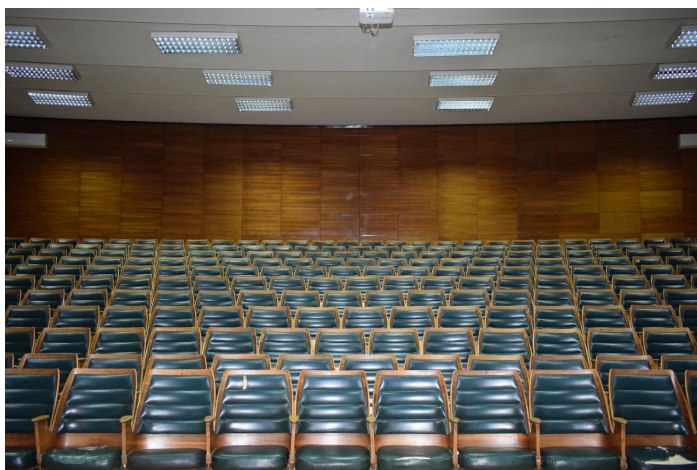
Реформа пријемног испита и програма на Факултету политичких наука

СТУДЕНТСКИ ПОГЛЕД НА ПРОМЕНЕ КОЈЕ СУ ЗАДЕСИЛЕ БРУЦОШЕ

На Факултету политичких наука у Београду донете су одлуке које су резултирале другачијим пријемним испитом и увођењем нових предмета током студирања. Разговарали смо са студентима прве и виших година основних академских студија како бисмо посредством њихових искустава проценили да ли је то додатни подстрек за даље усавршавање или већи изазов

Аутор: Тујана Катић

Измене у начину полагања пријемног испита су последице укидања предмета Устав и право грађана у већини средњих школа у Србији школске 2021/2022. године. Будући да овај предмет није било могуће полагати на пријемном испиту без претходног учења у школи, његово место је заузела општа информисаност. Даље, на пријемном испиту су садашњи студенти прве године уз овај тест полагали и један изабрани предмет у складу са смером за који су конкурисали. Овакав начин полагања је настао из жеље за поједностављењем претходно комплексног пријемног испита који је обухватао полагање три предмета, притом обимних. Током ранијих година многи факултети су усвојили полагање теста опште информисаности као обавезни део уписа, што је био додатни разлог да управа Факултета политичких наука размотри увођење исте праксе.

Из разговора са седам студената различитих смерова прве године, дошли смо до закључка да је највећа мана увођења опште информисаности то што не постоји јасна литература за њену припрему.

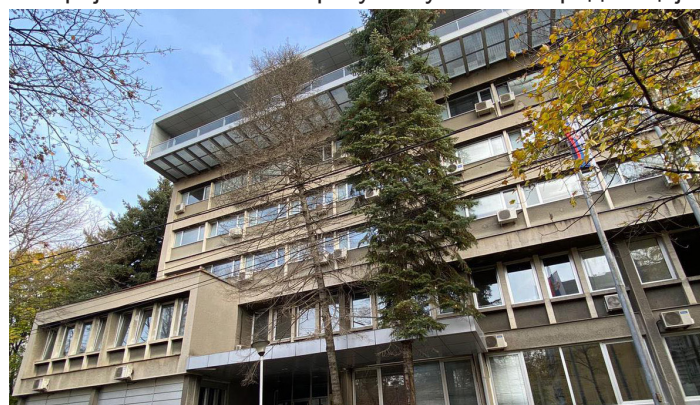
„Увођење опште информисаности, по мом мишљењу, није била добра одлука јер она обухвата веома широк спектар могућих питања. Мислим да је боље спремати више предмета, као што је то било раније, јер је било тачно прецизирано градиво и верујем да би у том случају резултати били бољи“, рекао је студент прве године Новинарства Иван Лазаревић.

Такође, сви саговорници истичу да им је било сигурније да се усредсреде на други тест који су полагали, а да су за општу информисаност материјале прикупљали из вести и квизова.

„Општа информисаност је потребна, али и нисам за то јер је цео тест више на срећу и заправо је немогуће спремити се за њега. Тешила сам се чињеницом да, колико год учила за тај тест, нећу знати све, па сам се фокусирао само на психологију“, изјавила је студенткиња прве године Социјалне политике и социјалног рада Анђела Гајић.

Од октобра ове године почела је примена нове акредитације, која се додељује на сваких седам година и којом се факултетима одобрава план и програм рада. Сва четири смера су унела неке иновације и измене у распореду. Циљ ових новитета је побољшање рада факултета и упознавање студената са већим бројем практичних предмета и савременим начином рада. Будући да студенти старијих генерација студирају по старом програму, они износе своје ставове о квалитету реформи пријемног испита на факултету и нове акредитације.

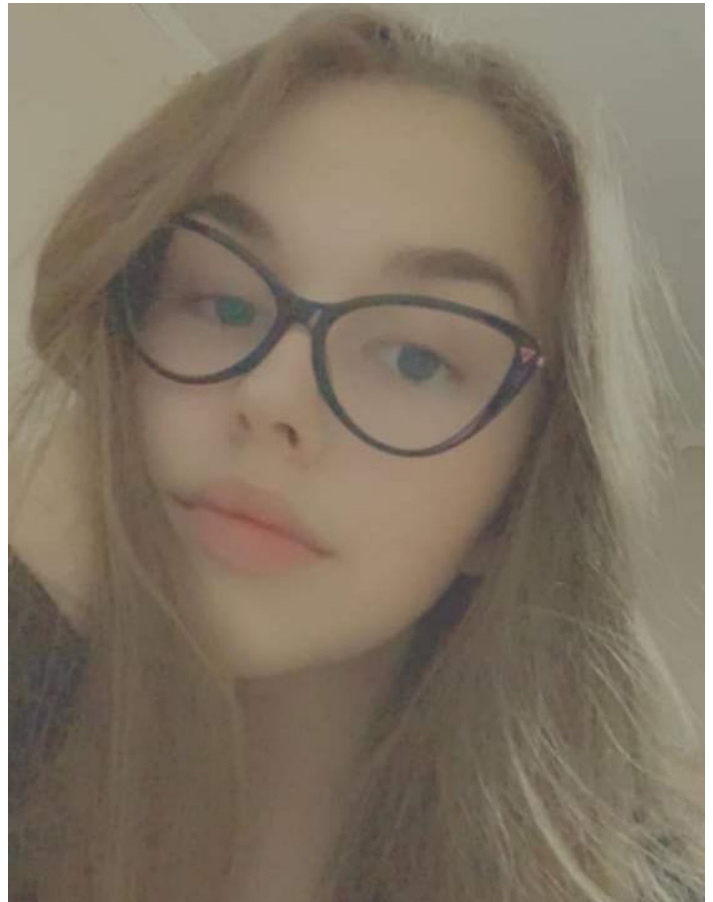

„Иако мислим да је увођење опште информисаности добра одлука, сматрам да су остали предмети, од којих се сада полаже само један, кључни за стицање основних знања и њихово развијање касније кроз цео процес студирања. Било би боље да је тест опште информисаности формулисан тако да носи одређени број додатних бодова, а не да буде обавезан“, каже студенткиња треће године Међународног смера Ања Шофранац.

Студенти старијих генерација позитивно гледају на измене у програму и посебно истичу значај Савременог српског језика и књижевности који се налази у оквиру изборног блока за студенте прве године Новинарства.

„Српски је за наш смер неопходан. Према мом мишљењу, он не треба да буде изборни предмет и да се студенти двоуме између њега и енглеског језика јер су оба веома важна, посебно за будуће новинаре“, рекла је студенткиња треће године Новинарства Анђела Скоробаћ.

Упркос томе што општа информисаност подразумева основна и неопходна знања из свих животних сфера, она будућим бруцошима улива несигурност и страх због мањка јасне литературе. Једно од решења би било сужавање области и потенцијалних питања која се могу затећи на тесту како би припрема за пријемни била олакшана и слична пријемним испитима старијих генерација које су, према нашој анкети, захвалне што су избегле ове измене. Са друге стране, на иновације у плану и програму сви реагују позитивно, будући да се студенти на сва четири смера већ на првој години сусрећу са новим предметима који ће им бити важни за даље усавршавање.

Промоција новог романа
Горана Милашиновића

ЗЛОЧИН ПРОТИВ ЧОВЕЧАНСТВА СЕ НЕ ЗАБОРАВЉА, А ПРОТИВ ПРИРО- ДЕ?

Еколошки трилер после чијег читања се дуго ћути изазвао је велику заинтересованост међу публиком

Аутор: Марија Благојевић

Нови роман „Мук“ аутора Горана Милашиновића представљен је у Кафетерији „Букмаркер“ Делфи књижаре у Београду.

„Мук“ је прича о несавладивим последицама еколошке катастрофе, када је дошло до покоља птица у Бачкој 2002. године.

„Екологија је послужила као једна врста подтекста, као део истинитог догађаја да бих се осврнуо на један део људске природе који ми обично занемарујемо, а то је безобзирност коју човек има према околини и другим живим бићима. Такво понашање које датира од почетка цивилизације на крају ће довести до уништења нас самих, других живих бића и неживе природе. Сами заправо бушимо рупу на чамцу у којем пловимо“ говорио је Милашиновић.

Горан Милашиновић (1958 Ђаково) је писац, доктор кардиологије и професор на Медицинском факултету у Београду. Роман „Случај Винча“ (2017) био је инспирација за филм „Ланчана реакција“, чија премијера се очекује следеће године. Аутор је познатих дела: збирка прича „Лекари“ (2015) и роман „Расцепи“ (2011) и многи други.

МОЋ РАЊИВОСТИ

Аутор: Исидора Живковић

Оно што ми неуролобиолошки засигурно знамо је да, способност да се повежемо са другима, разлог зашто смо овде. То је оно што, између осталог, даје смисао нашим животима, зар не? Није важно да ли разговарате са људима који се баве психолошким здрављем или социјалним осигурањем, сви ће вам рећи исто. Међутим, ако питате људе о односима и о љубави, они ће вам говорити о сломљеном срцу или усамљености. Ако их питате о повезаности, причаће вам о искуствима када су се осећали искључено. И оно што је углавном свима заједничко је срамота када говоре о односима. А како разумети ту срамоту? Како се с њом носити?

Стид се може лако разумети као страх од неповезаности. Да ли постоји нешто у мени, што други људи могу да виде или сазнају, а што ће ме учинити недостојном везе? Али чак и такав страх је природан и распрострањен. Једини људи који га немају су они који немају изражену људску саосећајност. Проблем је што људи нерадо причају о том страху, а што мање причају, то је он више изражен. Тај страх само потврђују свима нама познате реченице попут „Нисам довољно добар“. Нисам довољно леп, интелигентан, способан, моћан. Колико пута нам само такве мисли прођу?

Зачкољица је та да, да би се успоставио чврст однос, потребно је бити рањив. А рањивост је сама по себи поприлично непријатно осећање. Обично је избегавамо, игноришемо. Људи се чак могу поделити на оне који имају јака осећања љубави и припадности и оне који се боре да стекну таква осећања, који ће се увек питати да ли су довољни такви какви јесу. Главна разлика између њих је да, људи који осећају снажно љубав и припадност, верују да заслужују да се осећају вољено и као да некоме припадају. То је то. Верују да су као

људска бића вредни. Па тако, они који не могу да остваре однос, имају тај страх да нису уопште достојни односа. Недостаје им храброст. Но, шта је тачно храброст?

Храброст потиче од латинске речи „cor“ што значи срце, а изворна дефиниција храбрости је „испричати причу о томе ко сте ви у срцу“. Тако да су ови људи најједноставније имали храбрости да буду несавршени. Били су храбри да буду своји. Имали су довољно саосећања да прво буду саосрећајни према себи, а затим и према другима. Видећете да не можете да будете саосећајни према другима, ако нисте љубазни према себи самима. И на крају, најтеже, људи који имају везе су аутентични. Вољни су да пусте оно што су мислили да треба да буду, како би били оно што јесу. Они су у потпуности прихватили рањивост. Верују да их је лепим учинило оно што их је учинило рањивим. Они знају да рањивост није само непријатна или болна, већ и да је неопходна. Ти људи су спремни да први кажу „волим те“, спремни су да ураде нешто где нема гаранције, спремни су да, рецимо, дишу док чекају резултате мамографије. Спремни су да уложе у однос који ће можда опстати, а можда неће.

Рањивост је заправо суштина стида, страха и наше борбе за вредност, али је такође и место рођења наше радости, креативности, припадности, љубави. Ми живимо у рањивом свету и један од начина да се са тим изборимо је отупљивање рањивости. Међутим, не можете да кажете ово је лоше. Овде је завист, разочарење, страх, срамота и ја то не желим да осећам. Не можете да отупите та страшна осећања, а да не отупите и остала. Не можете то делимично да урадите. Па тако, ако отупимо ово, отупећемо и радост, завалност, креативност, разиграност.

Посета изложби фотографија Марије Росандић ПРВА ДАМА ФОТОГРАФИЈЕ У СРБИЈИ

Аутор: Марија Благојевић

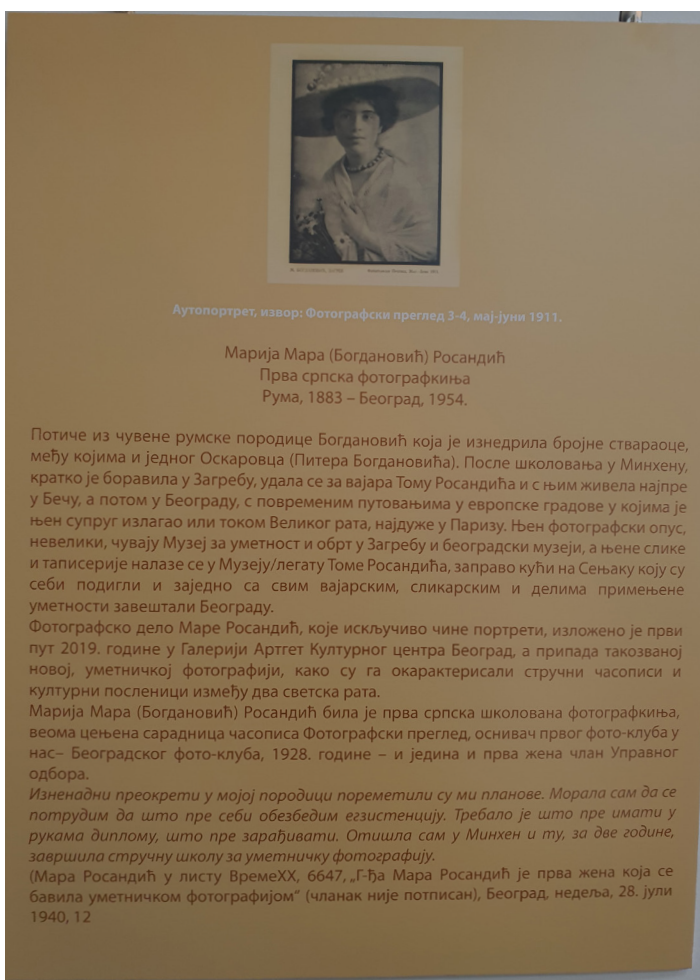
Изложба фотографија прве српске школоване фотографкиње Марије Росандић отворена је у Удружењу сликара и љубитеља сликарства „Корњача“ у Београду.

Представљање живота и рада уметнице део је пројекта „Прве школоване жене Србије“ под покровитељством УСИЉС „Корњача“.

Марија Мара Росандић (рођена Богдановић) рођена је у Руми 1883. године, а преминула је у Београду 1954. године. Школовала се у Минхену и Бечу, завршила је тада Високу школу фотографије у трајању од две године. Била је удата за српског вајара Тому Росандића.

Јелена Петровска
снимљено у Врњачкој Бањи 1940. године

Аутопортрет, извор: Фотографски преглед 3-4, мај-јуни 1911.

Марија Мара (Богдановић) Росандић
Прва српска фотографкиња
Рума, 1883 – Београд, 1954.

Потиче из чувене румске породице Богдановић која је изнедрила бројне ствараоце, међу којима и једног Оскаровца (Питера Богдановића). После школовања у Минхену, кратко је боравила у Загребу, удала се за вајара Тому Росандића и с њим живела најпре у Бечу, а потом у Београду, с повременим путовањима у европске градове у којима је њен супруг излагао или током Великог рата, најдуже у Паризу. Њен фотографски опус, невелики, чувају Музеј за уметност и обрт у Загребу и београдски музеји, а њене слике и таписерије налазе се у Музеју/легату Томе Росандића, заправо кући на Сењаку коју су себи подигли и заједно са свим вајарским, сликарским и делима примењене уметности завештали Београду.

Фотографско дело Маре Росандић, које искључиво чине портрети, изложено је први пут 2019. године у Галерији Артгет Културног центра Београд, а припада такозваној новој, уметничкој фотографији, како су га окарактерисали стручни часописи и културни посленици између два светска рата.

Марија Мара (Богдановић) Росандић била је прва српска школована фотографкиња, веома цењена сарадница часописа Фотографски преглед, оснивач првог фото-клуба у нас – Београдског фото-клуба, 1928. године – и једина и прва жена члан Управног одбора.

Изненадни преокрети у мојој породици пореметили су ми планове. Морала сам да се потрудим да што пре себи обезбедим егзистенцију. Требало је што пре имати у рукама диплому, што пре зарађивати. Отишла сам у Минхен и ту, за две године, завршила стручну школу за уметничку фотографију.

(Мара Росандић у листу ВремеХХ, 6647, „Г-ђа Мара Росандић је прва жена која се бавила уметничком фотографијом“ (чланак није потписан), Београд, недеља, 28. јули 1940, 12

Фотографски је портретисала и београдску елиту после Првог светског рата, њене радове бележе управо портрети Црњанског, Кракова, краљице Марије и престолонаследника Петра. Свој рад посветила је и супругу Томи, бележећи фото-апаратом његова дела.

„Концепт је такав да се истакну прве образоване жене у Србији из различитих уметничких сфера, које су биле скрајнуте у друштву“, истакла је историчарка уметности Аница Марковић.

Поставку одабраних фотографија посетиоци ће бити у прилици да виде од 16.11. до 01.12.2022. године.

Преглед Светског првенства у фудбалу

ОРЛОВИ РАНО ЛЕТЕ

Аутор: Јована Стевановић

Наша фудбалска репрезентација започела је борбу на светском првенству у Катару утакмицом против Бразила где је у првом полувремену пружила добар отпор. Ипак, у другом полувремену дошло је до пада у игри нашег тима, што је довело до тога да је лопта, упркос одличним интервенцијама Вање Милинковића Савића, два пута завршила у његовој мрежи. Нашег голмана два пута је савладао Ришарлисон, прво у 63. а онда у 73. минуту чиме је поставио коначан резултат утакмице, 2:0 за Бразил.

Другу утакмицу, за коју се испоставило да ће бити најзанимљивија у овом делу шампионата наша репрезентација играла је против Камеруна. Први гол на утакмици за репрезентацију Камеруна постигао је Ка-сталето у 29. минуту, након чега је Страхинја Павловић изједначио у првом минуту судијске надокнаде. Предност Србији донео је Сергеј Милинковић Савић голом у трећем минуту надокнаде.

Друго полувреме почело је одлично за изабранике селектора Драгана Стојковића Пиксија. Најбољи стрелац у историји српске репрезентације, Александар Митровић отворио је полувреме голом у 53. минуту чиме је Србији

донео предност од два гола разлике. Таман када су сви помислили да српска репрезентација има три бода у рукама, Винсент Абубакар враћа неизвесност у утакмицу голом у шездесет и трећем минуту, да би само три минуте касније уследио још један хладан туш када је Ерик Шупо-Мотинг постигао изједначујући гол, за коначних 3:3.

Навијачи наше репрезентације били су разочарани због изгубљена два бода у овој утакмици, али су веру у победу преместили на утакмицу против Швајцарске, коју су Орлови играли три дана касније.

Делује да су слике наступа наше фудбалске репрезентације градацијски поређане, где је последња утакмица донела највише интензитета и набоја емоција.

Утакмица је започела жустром игром а „отворио“ ју је гол који је постигао Ђердан Шаћири, да би се шест минута касније репрезентација Србије реванширала голом -Митроголом. Утакмица се наставила, а Србија је преузела контролу над игром и стигла до предности у 36. минуту голом Душана Влаховића чиме је порасла и нада за пролаз даље. Та нада помало је избледела када је Брил Емболо постигао гол у надокнади првог полувремена којим су Швајцарци изједначили. Потпуни пад Орлова најавио је Ремо Фројлер који је у 49. минуту поново вратио предност „сајцијама“. Упркос борби Орлова током другог полувремена игра наше екипе није била добра, па је утакмица завршена резултатом 3:2 у корист Швајцарске, а наши Орлови су се, са једним освојеним бодом, вратили кући и својим клупским обавезама.

